

Каковкіна О. М.

ORCID: 0000-0002-6254-1545

кандидат історичних наук,

доцент кафедри всесвітньої історії

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

м. Дніпро, Україна

ДЖЕРЕЛА З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКО-В'ЄТНАМСЬКИХ ВІДНОСИН 1960-Х – 1980-Х РР. У ДЕРЖАВНОМУ АРХІВІ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Ключові слова: Дніпро / Дніпропетровськ, українсько-в'єтнамські відносини, Міністерство чорної металургії України, промисловість.

Регіональний / локальний вимір міжнародних відносин України періоду СРСР дотепер залишається одним з маловивчених, що обумовлює звернення до обласних архівних зібрань. Мета дослідження – з'ясувати інформаційний потенціал фонду Міністерства чорної металургії України (далі – МЧМУ) з Державного архіву Дніпропетровської області (далі – ДАДО) для вивчення українсько-в'єтнамських відносин у 1960-х – 1980-х рр.

Цінність матеріалів міністерства – у значній кількості виробничої документації, у неопублікованих міжурядових угодах, розпорядженнях союзних та республіканських відомств [1, арк. 34–36; 4, арк. 28–29]. Фонд МЧМУ містить інформацію про відрядження українських фахівців до ДРВ / СРВ, експорт промислової продукції до В'єтнаму, а також прийом та навчання представників далекосхідної країни на промислових об'єктах України. Значна частина документів стосується найскладнішого періоду в історії В'єтнаму – другої половини 1960-х рр.

Джерела дають змогу сформувати географію підприємств галузі, які брали участь у розвитку відносин з В'єтнамом; терміни виробничого навчання в'єтнамців, які сягали від кількох тижнів до півтора – трьох років: процес опанування спеціальністю та практичними навичками іноді розпочинався практично “з нуля”. Серед міст України центрами навчання та стажування в'єтнамців були Запоріжжя (“Запоріжсталь”), Донецьк, Жданов (сучасний Маріуполь, “Азовсталь”, меткомбінат ім. Ілліча), Макіївка, Єнакієве, на Дніпропетровщині – Кривий Ріг (переважно “Криворіжсталь”). Промисловий комплекс України використовувався також як база для апробації наукових досліджень в'єтнамських аспірантів, проведення практики студентів.

Зважаючи на успіхи українських фахівців у підготовці кваліфікованих працівників для в'єтнамської економіки, серйозною перешкодою в цьому ставали технічні умови навчання в'єтнамців на підприємствах МЧМУ: перевантаження іноземними фахівцями, брак сучасного обладнання [2, арк. 144]. Темпи будівництва житла та його облаштування в окремих випадках не відповідали темпам міжнародної співпраці українських підприємств, тому поселити значну кількість громадян з В'єтнаму в містах не було можливості [3, арк. 8]). Загальною проблемою для навчання була проблема комунікації, яка унеможлилювала вирішення не тільки виробничих, а й побутових питань. На перших етапах співпраці в'єтнамські групи прибували в Україну без перекладачів, мовна підготовка не була включена до програми навчання, і тільки окремі підприємства мали можливості її реалізувати [3, арк. 22; 4, арк. 67].

У побутовому відношенні практиканти з В'єтнаму потребували особливої уваги: значна частина тих, хто прибував у 1967–1969 рр., не мали елементарних речей, тому передбачалося їхнє повне забезпечення – від коштів на особисті потреби до одягу, харчування, лікування [3, арк. 36, 80, 87–88].

Отже, вивчення й осмислення радянського досвіду у зв'язках України і В'єтнаму на основі джерел з регіональних архівів сприятиме появі нових майданчиків для наукової співпраці й дискусій.

Література:

1. Державний архів Дніпропетровської області. Ф. 4243. Оп. 4. Спр. 950. 152 арк.
2. Державний архів Дніпропетровської області. Ф. 4243. Оп. 4. Спр. 1306. 74 арк.
3. Державний архів Дніпропетровської області. Ф. 4243. Оп. 4. Спр. 1681. 169 арк.
4. Державний архів Дніпропетровської області. Ф. 4243. Оп. 4. Спр. 2225. 67 арк.